

NIEUWE TARIEVEN VOOR VLAAMSE SUCCESSIERECHTEN: VANAF 1 JANUARI 1997

S. Janssens en J. De Decker
Ernst & Young Tax Consultants

Wie vandaag een onderneming erft, betaalt hoge belastingen. Niet zelden waren deze belastingen oorzaak van de verkoop van de onderneming. Een verlaging van de successierechten om de familiale KMO ook werkelijk familiaal te houden en ze te verankeren in Vlaanderen is dan ook een verstandige zet van de Vlaamse Regering. Het is echter zeer de vraag of de hervorming voldoende diepgang heeft om ook echt het verhoopte resultaat te bekomen.

Begin 1996 ontstond in de Vlaamse Regering de idee om de tarieven van de successierechten te verlagen. Daarbij had de Regering bijzondere aandacht voor het overlaten van Vlaamse ondernemingen. De federale Regering deed nog een poging om het geheel voor gans België te regelen, maar het overleg bracht niets op. De Vlaamse Regering zette het plan alleen door.

In het Belgisch Staatsblad van 31 december 1996 werd een decreet van het Vlaams Gewest gepubliceerd met daarin de nieuwe tarieven van de successierechten, van toepassing vanaf 1 januari 1997 op inwoners van het Vlaams Gewest.

Het werd niet wat we verwachtten. Het aantal tariefschijven daalt, maar enkel voor nalatenschappen in rechte lijn (ouders, kinderen, kleinkinderen) en tussen echtgenoten. De tariefverlaging voor andere erfgenamen werd nog even uitgesteld.

Maar er zijn nog andere, interessante wijzigingen.

Nieuwe tarieven

Lagere tarieven om meer belastingen te kunnen innen. Dat is de redenering die achter de tariefverlaging zit. Niet zo'n gek idee. Wie herinnert zich niet dat de opbrengsten van de roerende voorheffing stegen nadat het tarief van 25% daalde naar 10%.

Door het verlagen van de successierechten hoopte de Vlaamse Regering het opzetten van allerlei ingewikkelde constructies waardoor belastingen worden vermeden, overbodig te maken.

Zo zien we een aanzienlijke daling van het aantal tariefschijven voor nalatenschappen in rechte lijn en tussen echtgenoten. De 9 tariefschijven werden

teruggebracht naar slechts drie. Nochtans betekent de verlaging van het aantal schijven niet meteen een even drastische verlaging van de verschuldigde successierechten. De verschillen tussen oud en nieuw zijn eerder gering.

De oorspronkelijke plannen voorzagen ook in verlaging van de tariefschijven tussen andere erfgenamen. In plaats van de 5 schijven zou er nog slechts 1 overblijven. Vooral voor erfenissen tussen derden had dat een belangrijke belastingverlaging tot gevolg gehad. Maar om politieke redenen is dit niet doorgegaan.

Voorlopig (!) blijven die tarieven dezelfde.

Vrijstellingen

Een kind of kleinkind dat erft van zijn ouders heeft recht op een vrijstelling van

Voorbeeld :

Een nalatenschap van 6.000.000 frank waarvan 3.000.000 frank voor de langstlevende echtgenoot en telkens 1.500.000 frank voor de kinderen.
Het oudste kind (A) is 15, de jongste (B) 10.

Kind A

1. verschuldigde successierechten : 1.500.000 frank aan 3% =	45.000
2. belastingkrediet : $20.000 \times (1 - (1.500.000 / 2.000.000)) =$	- 5.000
bijkomend : $5 \times 3.000 =$	- 15.000
(Er zijn nog 5 volle jaren vooraleer A, 21 jaar wordt)	
3. totaal verschuldigd :	25.000

Kind B

1. verschuldigde successierechten : 1.500.000 frank aan 3% =	45.000
2. belastingkrediet : $20.000 \times (1 - (1.500.000 / 2.000.000)) =$	- 5.000
bijkomend : $10 \times 3.000 =$	- 30.000
(Er zijn nog 10 volle jaren vooraleer B, 21 jaar wordt)	
3. totaal verschuldigd :	10.000

Echtgenoot

1. verschuldigde successierechten :	2.000.000 frank aan 3% =	60.000
	1.000.000 frank aan 9% =	90.000
2. belastingkrediet :	nihil (erfdeel groter dan 2.000.000) =	
bijkomend :	$45.000 \text{ fr.} : 2 =$	- 22.500
(de helft van het totaal bijkomend belastingkrediet van de kinderen)		
3. totaal verschuldigd :		127.500

Volgens de oude tarieven zouden de successierechten voor Kind A, 25.000 frank bedragen, voor kind B, 0 frank en voor de echtgenoot, 107.500 frank.

500.000 frank. Daar komt voor elk vol jaar onder de éénnentwintig, nog eens 100.000 frank bij. Deze laatste zijn de zogenaamde 'bijabattementen'.

De langstlevende echtgenoot krijgt ook een vrijstelling van 500.000 frank, en daarbovenop de helft van alle bijabattementen.

In het Vlaamse systeem vanaf 1 januari 1997 is er geen vrijgestelde schijf meer, maar werkt men met een belastingkrediet dat wordt afgetrokken van de verschuldigde belasting.

De successierechten verschuldigd door de overlevende echtgenoot en door de erfgenamen in rechte lijn, worden verminderd met 20.000 fr. x (1 - (erfdeel/2.000.000)).

Zijn de kinderen minder dan 21 dan is er bijkomende vermindering van 3.000 fr. per volledig jaar onder de 21. De langstlevende echtgenoot krijgt op haar/zijn successierechten dan ook nog eens een bijkomend belastingkrediet ten bedrage van de helft van het totaal van de bijkomende verminderingen van de kinderen.

Roerende en onroerende goederen

Andere nieuwigheid is de splitsing van het onroerend en het roerend vermogen bij de berekening van de successierechten: de tarieven worden er afzonderlijk op toegepast. De schulden van de nalatenschap worden echter wel bij voorrang aangerekend op de roerende goederen. Enkel schulden die specifiek betrekking hebben op de verwerving van onroerende goederen, worden van die activa afgetrokken.

Deze splitsing betekent indirect een verlaging van de verschuldigde rechten.

Familiale ondernemingen en vennootschappen

Bijzonder belangrijk is de nieuwe regeling voor de overgang door overlijden van familiale ondernemingen of vennootschappen.

Vanaf 1 januari geldt er een éénvormig tarief van 3% op de activa die de erflater of zijn echtgenoot beroepsmatig investeerde in de onderneming. In principe komen de activa die de laatste drie jaar vóór het overlijden werden geïnvesteerd niet in aanmerking.

Gaat het om een vennootschap, dan geldt dit lager tarief voor de aandelen en vorderingen die de erflater bezit. In dit laatste geval moet tenminste 50% van de aandelen gedurende tenminste

5 jaar onafgebroken in het bezit van de familie geweest zijn. Onder 'familie' verstaan we hier de erflater, zijn/haar echtgenoot, descendenten en hun echtgenoten en zijverwanten tot de tweede graad (broers en zussen). Merk op dat aandelen die toebehoren aan ascendenten (ouders en grootouders) niet meetellen.

Kapitaalverhogingen die plaats hadden, minder dan 3 jaar voor het overlijden tellen in principe niet mee. Bovendien moet de vennootschap binnen de Europese Gemeenschap gevestigd zijn.

Werkgelegenheid

Het verlaagd tarief geldt voor nijverheidsbedrijven, ambachten, landbouwbedrijven en zelfs voor vrije beroepen. De aard van de activiteit is dus van minder belang. Zelfs patrimoniumvennootschappen komen in aanmerking.

Ook de vraag wie erft heeft geen belang. Zelfs wanneer de onderneming (of aandelen ervan) naar een derde gaan, kan deze genieten van het tarief van 3%.

Maar er is wel een andere voorwaarde, namelijk die van tewerkstelling. In de loop van de drie jaar voor het overlijden moet de onderneming namelijk gemiddeld minstens 5 werknemers tewerkstellen in het Vlaams Gewest. Zijn er minder dan 5 werknemers dan gaat het gedeelte waarop het verlaagd tarief van toepassing is, mee naar beneden :

aantal werknemers	successierechten
+5 werknemers	3% op 100% van de activa
4 werknemers	3% op 80% van de activa
3 werknemers	3% op 60% van de activa
2 werknemers	3% op 40% van de activa
1 werknemer	3% op 20% van de activa
(de rest wordt belast aan het gewone tarief)	

Tabel 1
De nieuwe tarieven zijn :

waarde erfenis	broers/zusters	anderen
tot 3.000.000 fr.	30%	45%
van 3.000.000 fr. tot 5.000.000 fr.	55%	55%
boven 5.000.000 fr.	65%	65%
	van het netto-erfdeel van elke erfgenaam	van het totaal van alle erfdelen aan 'anderen' (nadien te verdelen in verhouding tot erfdeel).

Voor kleinere erfenissen wordt er een belastingkrediet toegekend, en dat wordt als volgt berekend :

Tussen broers en zussen

waarde erfenis	
tot 750.000 fr.	75.000 x erfdeel/750.000
van 750.000 fr. tot 3.000.000 fr.	90.000 x 1 - (erfdeel/3.000.000)
	berekend op het netto-erfdeel van elke erfgenaam

Tussen 'anderen'¹

waarde erfenis	
tot 500.000 fr.	50.000 x erfdelen aan anderen/500.000
van 500.000 fr. tot 3.000.000 fr.	90.000 x 1 - (erfdelen aan anderen/3.000.000)
	berekend op het totaal van alle erfdelen aan 'anderen' (nadien te verdelen in verhouding tot erfdeel).

¹ Wie de tarieven uitrekent zal merken dat een derde die BEF 499.000 erft, BEF 24.000 méér belasting betaalt dan iemand die BEF 501.000 erft. Dit komt omdat het belastingkrediet niet berekend mag worden met als basisbedrag BEF 50.000 (zie laatste schema) maar met BEF 75.000 zoals in de categorie broers en zussen. Het betreft hier een fout in het nieuw ontwerp van decreet dat werd goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Het kabinet van Wivina Demeester is op zoek naar een oplossing voor dit probleem.

Behoudsverplichting

De werkgelegenheid moet gedurende 5 jaar op hetzelfde niveau behouden blijven. Als er minder dan 5 werknemers zijn, is bijkomend vereist dat de erfgenaam die het verlaagd tarief genoten heeft zijn aandelen minstens 5 jaar behoudt. Leeft hij deze voorwaarden niet na, dan moet de erfgenaam een aangifte indienen en wordt de belasting opnieuw berekend (volgens het evenredig tarief). Er is dan ook nog intrest verschuldigd op de nagevorderde successierechten.

Na de 5 jaar moeten de erfgenamen nog een aangifte indienen waarin ze bevestigen dat ze gedurende de 5 jaren permanent aan alle voorwaarden hebben voldaan.

Andere verplichtingen

Andere verplichtingen die moeten nageleefd worden, zijn :

- de onderneming heeft gedurende drie jaar voor het overlijden een jaarrekening

opgemaakt overeenkomstig het koninklijk besluit van 8 oktober 1976

- de onderneming maakt gedurende de vijf jaar na het overlijden een jaarrekening op.

- de vermindering wordt gevraagd in de aangifte

- er wordt een attest toegevoegd vanwege de Vlaamse Regering waarin deze bevestigt dat de voorwaarden omtrent kapitaal en tewerkstelling voldaan zijn.

Toekomst

Het verhaal van de Vlaamse successierechten is nog niet afgelopen. Op het ogenblik dat we dit schrijven is er een nieuw ontwerp van decreet om ook de successierechten tussen andere erfgenamen dan deze in rechte lijn, te veranderen.

De hervorming heeft twee delen. De categorie van ooms, tantes, neven en nichten wordt afgeschaft. Er blijven dus maar twee categorieën over, 'de broers en zusters' en de 'anderen' (Zie tabel 1).

De Regering hoopt dat deze plannen begin april reeds van kracht kunnen worden.

Besluit

Wie vandaag een onderneming erft, betaalt hoge belastingen. Niet zelden waren deze belastingen oorzaak van de verkoop van de onderneming. Een verlaging van de successierechten om de familiale KMO ook werkelijk familiaal te houden en ze te verankeren in Vlaanderen is dan ook een verstandige zet van de Vlaamse Regering. Het is echter zeer de vraag of de hervorming voldoende diepgang heeft om ook echt het verhoopte resultaat te bekomen.

KB & Ondernemer

De Kredietbank. Daar kom je als ondernemer verder mee.

Als u van een bank louter bankprodukten wilt, dan kunt u uit veel ruiven eten. Maar zoekt u een financieel expert die hard werkt voor uw geld, praat dan eens met een relatiebeheerder van de Kredietbank. Hij of zij is de link tussen uw bedrijf en de bank. Hebt u een probleem, dan krijgt u geen glimmende brochure,

maar een praktische oplossing. Eerlijk, open en zonder nonsens. Kortom, met een relatiebeheerder omringt u uw geld met meer dan hoogtechnologische bankprodukten alleen. U omringt het met een hoop talent. En daar kan ook uw bedrijf alleen maar beter van worden.

KREDIETBANK

THUIS BIJ DE BANK VAN HIER